

177 434 Riksdaler samma mynt.

En Ins. i Borgå Tidning har äfven upplyst derom, att af de 2 200 fartyg, hvilka denna sommar till d. 1 September passerat Helsingör, kommande från Finska och Ryska hamnar, endast 1/10 del tillhört nämnda länder, hvilka således lemna 9/10 delar af fragtvinsten åt utläningen. Äfven detta förhållande anser denne Ins. härröra från de höga assurancespremier, som nu betalas af Finska fartyg, och hvarigenom icke blott de, hvilka förefinnas, utestängas från konkurrens, utan äfven den Finska handelsflottans förökande motarbetas.

10 Samma Ins. synes dock nu hoppas på allvar med en inhemsk Sjöassurancesförening och föreslår i sådant ändamål ett sammanträde i Helsingfors. Nedsättande vore det för Österbottens handlande, om de icke hade drift och enighet nog att följa de Sydöfinska handlandenäs exempel.

160 SAIMAS MILLION ÄR FÖRSVUNNEN.

Saima n:o 47 21. XI 1844

20

Man kan verkligen icke vara mera slösande än Borgå Tidning. Detta blad slöser t. ex. med »originalartiklar,» de mest brokiga, lånade ur all världens skräpkamrar. Utan minsta återhållsamhet fullproppar det sina spalter med husliga notiser om celebra män och qvinnor, hvilka namn större delen af dess läsare aldrig känt, och om hvilka troligen sjelfvaste redaktionen ingen annan kännedom eger, än den densamma i sin »originalartikel» meddelar. Likaså slösande är samma blad med de mest förunderliga rön, om hvilka ingen hört, och ingen vidare får något höra. Icke heller är bladet det minsta hushållsaktigare med sin Red:s utmärkta förmåga att »stäfja» och »näpsa.» Med ord, sådane som »Aftonbladism,» »radikalism,» »fräckhet» o. s. v., sådane som enligt ett annat blads definition »beteckna åsigter,» anställer det verkliga störtskurar. Och till råga på allt detta strör det ikring sig millioner med fulla händer.

30

Äfven Saima var nyligen så lycklig att begåfvas med en sådan million. Huru stor vår glädje deröfver var, hafva Saimas ärade läsare redan inhämtat. Men tyvärr har denna frikostiga skänk visat sig vara af samma flygtiga beskaffenhet, som allt det öfriga, hvarmed B. T. lefver på stor fot.

40

Alla våra läsare veta kanske icke, att B. T. tagit denna million af den besparing, vi ansågo skola uppkomma för den Finska handeln, om landets handlande bemödade sig sjelfva till utrikes ort, icke blott öfverlemnade sina affärer i kommissionärers händer. B. T. påståd nu, att de flesta i vår beräkning upptagna poster (Se Saima N:o 40) i all händelse voro nödvändiga utbetalningar.

Nu förhåller sig likväl så: att kommissionärsarfvodet utgör för det ifrågavarande fallet 3 procent; att Decredere 1 p. c. likaså beräknas kommissionären tillgodo, såsom ansvarig för den på tid ställda betalningen; att med afgifterna å kontokurant räkningen förhåller sig på samma sätt; att portoavgiften blir onödig, då lastens egare finnes på försäljningsorten; att dessa båda poster tillsammans i förevarande fall utgjorde 1 1/4 p. c.; att ännu ränta på tullumgälder 1/5 p. c. kan undgås, om varan icke försäljes på tid. Endast Courtaget 1/2 och Bankkommission 1/4 p. c. äro således ovilkorliga expenser. Med dessa 3/4 p. c. vill nu B. T. förvärfva Saima en million, dertill af en besparing, hvilken vi

50

beräknat till 2/5 af samma summa! Den deltagande läsaren häremot torde med oss beklaga, att Saimas behållning af gåfvan i ingen händelse uppgår till ens tiondedelen.

B. T. påstår väl, att Finlands handlande, om de vilja sjelfva afsluta köp på sin vara, skola jemmerligen bedragas, och att de derföre rätteligen uppgöra sina affärer genom kommissionär. Beklagligt vore det i sanning, om en sådan blindhet är ohjelpig. Förunderligt i lika grad vore det, om i länder, der köparena äro sådane erkebedragare, kommissionärerna äro så oskyldiga lam, att de icke förstå sin fördel att skörda med vid köparens bedrägeri. Eller består fördelen deri, att den Finska handlanden nu har nöjet bedragas per procuram och derför behöfver betala endast 5 1/4 procent? – Vi skulle tro, de flesta gerna undvara den glädjen, äfven om, såsom B. T. förmenar, Provisionen blott unnantagsvis beräknas till 3 p. c., och således nöjet vanligen kunde köpas till det nedsatta priset af 4 1/4 procent.

Förlusten för landets handlande synes altså vara lika gifven som för Saima. Skilnaden är endast den, att Saima uppgjort sin affär utan kommissionär och derför ännu kan räkna på en liten behållning – om blott B. T. icke påstår, att den verldsberöktade »Tanten» haft med saken att skaffa, och för henne beräknar kommissionärsarfvide af 10 p. c.; då vi väl af artighet mot könet måste samtycka och med höflig min åse, huru sista tiondedelen af Saimas million »stryker i gummans ficka.»

161 ADELSKLASSENS HISTORIA AF GRANIER DE CASSAGNAC.

Litteraturblad till Saima 21. XI 1844

Den ärade läsaren erinras sig kanske hafva sett »Arbetsklassens Historia» af samma författare som närvarande arbete anmäld i vårt blad såsom den enda skrift i sitt slag, den enda, ur hvilken de industriidkande samhällsklasserna kunna lära något om sin egen forntid. Vi nämnde då, att författaren uppfattat kulturhistorien under synpunkten af tvenne kasters utveckling och ömsesidiga förhållanden, nemligen herrens och trälens, adelns och arbetsklassens. Uti den sednares historia sökte han visa, huru den vordne trälen småningom emanciperat sig ifrån slaf till fri medborgare, och ådagalägga den bestämmelse, denne under fortgåendet af sin befrielse haft att uppfylla. Såsom en nödvändig fyllnad till denna framställning har han nu äfven sökt uppvisa den andra kastens, adelsklassens historiska utveckling, dess uppträdande såsom mensklige kulturhistoriens enda ledare, dess till en del sjelfvilliga, till en del nödtvungna öfverlåtande af sina rättigheter åt arbetsklassen, samt de första dragen af dess förfall. Först i den sednare skriften framstå rätt klart äfven orsakerna till arbetsklassens emancipation, ehuru, såsom oss synes, Förf. förnämligast lägger vigten på de yttre orsakerna, icke på de inre, intellektuella och moraliska. I båda dessa arbeten framstår i lika grad Förf:s förvånande lärdom, stora förmåga att kombinera och rikedom på nya åsigtter. Kanske har likväl Adelsklassens Historia ett företräde uti Förf:s här röjda större magt med lärdomsförrådet och deraf följande större klarhet och sammanhang i framställningen. Att äfven detta sednare arbete innehåller paradoxot klingande satser, lærer hvar och en läsare lätt finna, äfvensom att Förf. öfverhufvud stundom går nog långt i